

7/212-7/217

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-4152
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

13 KASIM 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.10.2007 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-152 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/212, Samsun Milletvekili Osman ÇAKIR'a ait 7/213, İstanbul Milletvekili Çetin SOYSAL'a ait 7/214, Antalya Milletvekili Tayfun SÜNER'e ait 7/215, İstanbul Milletvekili Hasan MACİT'e ait 7/216 ve 7/217 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1) Görüş 7/212 (2 sayfa)
- 2) Görüş 7/213 (1 sayfa)
- 3) Görüş 7/214 (1 sayfa)
- 4) Görüş 7/215 (2 sayfa)
- 5) Görüş 7/216 (2 sayfa)
- 6) Görüş 7/217 (2 sayfa)

Önerge Sahibi : Mehmet Ali SUSAM
İzmir Milletvekili

Esas No : 7/212

SORU 1) Ege Bölgesi ve İzmir, son dokuz aylık periyotta, küresel ısınmaya paralel olarak çok şiddetli kuraklık yaşamıştır. Şiddetli kuraklık süreci devam etmektedir. Bu yüzden İzmir ve çevresinde ürün kaybı yüzde 50 civarındadır. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve TMMOB Ziraat Odası İzmir Şubesi'nce geniş kapsamlı bir araştırma raporuyla da doğrulanan bu gelişmeye göre, İzmir bu süreçte Bandırma'dan sonra Türkiye'nin en şiddetli kuraklığın yaşandığı bölge olmuştur.

a) Yaşanan kuraklık doğal afettir, kuraklığın başlangıç ve bitişinin belirsiz oluşu, kümülatif olarak artması, aynı anda birden fazla kaynağa etkisi ve ekonomik boyutunun yüksek olması onu diğer doğal afetlerden ayıran en önemli özelliktir. Bu nedenle kuraklığın da diğer doğal afetler gibi tarım sigortası kapsamına alınması konusunda ne düşünülmekte ve uygulanmaktadır?

CEVAP 1) Tarımsal üretimde birçok risk ve belirsizlikler bulunmaktadır. Normal koşullarda tarımsal üretimde meydana gelebilecek kayıplar ve düşüşler olarak ifade edilen riskler, üreticinin her yılki elde ettiği gelirinde istikrarsızlığa sebep olmaktadır. Tarımsal üretimdeki risklerin en önemlilerinden biri de kuraklıktır.

Tarım Sigortaları Kanunu (Kanun No:5363); 21 Haziran 2005 tarih ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Gerekli altyapı çalışmaları tamamlanarak ilk polise 1 Haziran 2006 tarihinden itibaren kesilmeye başlanmıştır. Kanunun yürürlüğe girmesiyle oluşturulan Tarım Sigortaları Havuzu; böyle çok büyük bir riski sürdürülebilir sigorta tekniği açısından kapsama alabilecek düzeyde değildir. Ayrıca bu riskin reasüransını (riskin ikinci bir sigortaya yüklenmesi) bulmak da şu anda imkân dahilinde değildir.

Sistemimizin kurulmasında örnek almış olduğumuz İspanya modeli ve daha birçok gelişmiş Avrupa ülkelerinde uzun yıllardır uygulanmakta olan tarım sigortalarında bütün ürünler ve alanlar bazında kuraklık kapsama alınmış değildir. Ancak Tarım Sigortaları Havuzunun sigortacılık tekniği çerçevesinde güçlenmesi ve sürdürülebilir bir sistem düzeyine gelmesiyle birlikte kapsamı, alanı ve ürün çeşitleri belirlenmek suretiyle tarımsal üretim kısmı olarak sigortalanabilecektir.. Ancak halihazırda yukarıda bahsedilen sebepler dolayısıyla mümkün görülmemektedir.

SORU 2) Bakanlar Kurulu Kararıyla kuraklık nedeniyle zarar gören çiftçilere hibe verilmesi taahhüt edilmiş, bu kapsama 40 il alınmış çiftçi kayıt sistemine kaydolmamış olarak üreticiler yok sayılmış, hibe kapsamında sadece buğday, arpa, korunga ile fiğ ürünleri alınmış, çiftçilerin kaybettikleri ürün miktarına karşılık gelen alan üzerinden ödeme yapılacağı bildirilmiştir. Bu aslında çiftçinin zararının ancak yüzde 7 ile 18' lik kısmına karşılık gelmektedir.

Çok yüksek değerlerde seyreden sıcaklık ve yağışların mevsim normallerine göre İzmir de yüzde 43 azalması sonucu, özellikle meyve ve sebzelerde solunum ve fotosentez dengeleri bozulmuş, meyve dökülmeleri, meyve ve sebze yanıkları ile karşılaşmıştır.

a- Sebze ve meyvelerde karşılaşılan bu kayıplar yaşanırken niçin sadece buğday, arpa, korunga ve fiğ ürünleri hibe kapsamına alınmıştır?

b- Diğer üreticiler; pamuk, meyve, sebze, ayçiçeği, baklagiller, incir, mısır, zeytin, bostan ve daha birçok üründe yüzde 50'lere varan oranlarda verim ve kalite düşüşü yaşandığı halde, bu ürünleri yetiştiren çiftçi ve köylümüz ne olacaktır? Niçin üreticilerimizin tamamı "hibe kapsamına" alınmamıştır?

c- Kuraklıktan zarar gören çiftçi ve köylümüzün kredi borçlarının bir yıl süreyle ertelenmesi uygulamasında faiz tahakkuk edileceği doğru mudur? Borç ertelenir, faiz uygulanırsa bu bir destek değil, sadece zararın geciktirilmesi olmayacak mıdır?

d- Kuraklığın faturası sadece çiftçinin ve köylünün sırtına yüklemek doğrumudur?

e- Bakanlığınızın bu konuda aldığı acil önlemler nelerdir?

Bu sorunun çözümü, çiftçinin ve köylünün mağduriyeti için ülke geneli, Ege Bölgesi ve İzmir için ayrılan kaynak ne kadardır?

CEVAP 2) Bakanlığımız tarafından FAO Agrometeorolojik simulasyon yöntemi ve uydu görüntüsünden elde edilen vejetasyon indeksi verileri kullanılarak yapılan çoklu regresyon sonucunda (bu yöntem ile kuraklıktan en çok etkilenen 4 ürün tespit edilerek kararname kapsamına alınmıştır) kuraklığın % 25 ve üzeri olduğu illerde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı ve kuru alanda buğday, arpa, fiğ ve korunga ekilişi olan çiftçilere 04/07/2007 tarih ve 2007/12339 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yayınlanmıştır. Kararın "Kredi Borçlarının Ertelenmesi" başlıklı 9 uncu maddesinde:

"...kuraklık desteği alabilecek olanların, Banka ve TTK tarafından kullandırılan (hazine kaynağına dönüşmüş krediler dahil) ve bu Kararın yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) vadesi henüz gelmemiş veya vadesinden itibaren 90 günlük bekleme süresi içerisinde olan tarımsal kredi borçları (düşük faizli krediler dahil) bu Kararın yayımı tarihini takip eden ayın birinci işgünü itibarıyla ilgili mevzuatına göre faiz tahakkuk ettirilmek suretiyle bu tarihten itibaren 1 yıl süre ile ertelenir. ...

(2) Ertelenen tarımsal kredi borçlarına erteleme döneminde Banka ve TTK(Tarım Kredi Kooperatifleri) tarafından %7 (yüzde yedi) faiz oranı yürütülür." denilmektedir.

Söz konusu Kararnamenin uygulanmasına esas olacak veriyi temin eden sistemde kuraklığa bağlı verim kaybı tespit edilemeyen iller Kararname kapsamında değerlendirilmemiştir.

2007 yılı ilkbahar dönemindeki kuraklık nedeniyle, 40 ilde, ürünleri % 25 ve üzerinde zarar gören çiftçilere, sertifikalı tohumluk ihtiyacının karşılanması amacıyla, kaybettikleri ürün miktarına karşılık gelen alan için destekleme yapılmaktadır. Ayrıca, Sulanan alanlarda yaş sebzelerde kuraklık etkisi yok denecek kadar azdır.

Ülkemizin küresel iklim değişikliğinden ne derece etkilenebileceği ve bu değişikliklerin risk analiz çalışmalarının yapılacağı ve gerekli tedbirlerin alınacağı "Kuraklık Yönetim Koordinasyon Kurulu" oluşturulmuş ve "Tarımsal Kuraklık Eylem Planı (TAKEP)" hazırlanmıştır.

Eylem Planında normal koşullarda alınacak tedbirlerin yanı sıra

- Kuraklık alarmının verilmesi,
- Kuraklığa hazırlanma,
- Kısıtlamaların başlaması,
- Acil Eylem aşamalarında alınması gereken önlemler de belirlenmiştir.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ile Kuraklık Yönetimi Çalışmalarına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı, 7 Ağustos 2007 tarih ve 2007/12477 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızca önümüzdeki dönemde kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ıslahı ve üretiminin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.